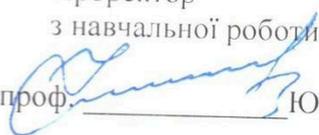

Вінницький національний медичний університет ім. М. І.Пирогова
(найменування центрального органу управління освітою, власника)

Кафедра ФТИЗИАТРІЇ З КУРСОМ КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з навчальної роботи
проф. Ю.Й.Гумінський

“_27_” серпня 2020 року

ФТИЗИАТРІЯ
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки **другий (магістерський) рівень**
(назва рівня вищої освіти)
галузі знань **22 «Охорона здоров'я»**
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»
(шифр і назва спеціальності)

факультет мед.ф-т №2
(назва факультету)

2020 рік

Робоча програма _____ з фтизіатрії _____ для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за напрямом підготовки __22 охорони здоров'я, спеціальністю 222 «Медицина», 228
«Педіатрія».

„19” червня, 2020 року.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)
Доц. Кулик Л.Г. _____

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії)
з фтизіатрії для студентів за напрямом підготовки «Медицина», спеціальністю «
Педіатрія.»

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1, нова програма.

Завідувач кафедри(циклової, предметної комісії) _____

«_27» серпня 2020 року (підпис) (доц. Кулик Л.Г.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою вищого навчального закладу за напрямом підготовки
(спеціальністю) __медицина, 222 ;педіатрія 228

_____ (шифр, назва)

Протокол від «_27_» серпня 2020 року №_1_

Голова _____ (проф. М.А.Станіславчук)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної програми з дисципліни «Фтизіатрія» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України підготовки другий (магістерський) рівень

(назва рівня вищої освіти)

Галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»

(код і найменування спеціальності)

Освітньої програми 222 «Медицина», 228 «Педіатрія»

Навчальних закладів МОЗ України для спеціальностей «Медицина», «Педіатрія», галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Опис навчальної дисципліни (анотація): Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності. Студенту винесені питання диференційної діагностики та найновітніші наукові дані щодо найбільш поширених захворювань, а саме, органів дихання, захворювань системи кровообігу, системи кровотворення, ендокринної патології, захворювань органів травлення, органів сечової системи, з наданням невідкладної допомоги при основних невідкладних станах в розрізі вищевказаних напрямків та диспансерний нагляд.

Опис навчальної дисципліни

Структура Навчальної дисципліни	Кількість годин		СРС	Рік навчання	Вид контролю	
	Всього Годин/кредитів ECTS	Аудиторних				
		Лекцій	Практичних занять			
Модуль 1 (змістовий Модуль 1)	90 Годин/ 3 кредити	8	28	54	4 курс VII VIII	ПК – диференційний залік

Примітка:

1 кредит ECTS становить 30 академічних годин (всього – 90 годин)

Робоча програма складена на основі типової навчальної програми з фтизіатрії від 19 червня 2020 року.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

1. Загальні питання фтизіатрії.
2. Виявлення та діагностика туберкульозу.
3. Клінічні форми туберкульозу.
4. Лікування туберкульозу. Паліативна допомога.
5. Профілактика туберкульозу.
6. Туберкульоз у сполученні з ВІЛ-інфекцією, іншими захворюваннями. Ускладнення туберкульозу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні основи і практичні підходи до виявлення, діагностики, лікування та профілактики туберкульозу.

Міждисциплінарні зв'язки. Фтизіатрія як навчальна дисципліна:

- а) ґрунтується на вивченні студентами анатомії, фізіології, гістології, мікробіології, вірусології та імунології, патофізіології, патоморфології, рентгенології, фармакології, пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії, радіології, гігієни та екології й інтегрується з цими дисциплінами;
- б) передбачає при вивченні взаємозв'язок з наступними дисциплінами: внутрішня медицина (пульмонологія, ендокринологія), хірургія, оториноларингологія, урологія, гінекологія, неврологія, інфекційні хвороби, епідеміологія, педіатрія, дитячі інфекції, онкологія) та формування умінь застосовувати знання з фтизіатрії в процесі подальшого навчання і в професійній діяльності;
- в) сприяє пропаганді і дотриманню здорового способу життя та профілактиці інфекційних захворювань в процесі життєдіяльності.

Організація навчального процесу здійснюється за Європейською кредитно-трансферною системою.

1. Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни «Фтизіатрія»

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Фтизіатрія» є підготовка лікаря за спеціальністю 222 «Медицина» освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст», кваліфікації професійної «Лікар» згідно з професійними вимогами до випускників вищих медичних закладів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Фтизіатрія» є опанування студентами навичок діагностики, лікування та профілактики туберкульозу, організації надання медичної допомоги хворим на туберкульоз на первинному, вторинному та третинному рівнях.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

– *інтегральна:*

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

– загальні:

1. здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
2. здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
3. здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
4. знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
5. здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
6. здатність приймати обґрунтовані рішення;
7. здатність працювати в команді;
8. навички міжособистісної взаємодії;
9. здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
10. здатність спілкуватись іноземною мовою;
11. навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
12. визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
13. здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
14. прагнення до збереження навколишнього середовища;
15. здатність планувати і управляти часом;
16. здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

– спеціальні (фахові, предметні):

1. навички опитування та клінічного обстеження хворого;
2. здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів;
3. здатність до проведення диференційної діагностики;
4. здатність до встановлення діагнозу захворювання;
5. здатність до призначення лікування;
6. здатність до діагностування невідкладних станів;
7. навички надання екстреної медичної допомоги;
8. навички виконання медичних маніпуляцій;
9. здатність до ведення медичної документації;
10. здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
1.	Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.				
Загальні компетентності					
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого	аналіз інформації, приймати	Встановлювати відповідні зв'язки для	Нести відповідальність за своєчасне

		сучасного навчання	обґрунтовані рішення, вміти набувати знання	досягнення цілей	набуття сучасних знань
2.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
3.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності.	Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців.	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
4.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання високим рівнем автономності.
5.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції.
6.	Здатність приймати обґрунтоване рішення	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати	Використовувати стратегії спілкування та	Нести відповідальність за вибір та тактику способу

		способи комунікативної поведінки	способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	навички міжособистісної взаємодії	комунікації
7.	Здатність працювати в команді	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки.	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
8.	Навички міжособистісної взаємодії	Знати закони та способи міжособистісної взаємодії	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для міжособистісної взаємодії	Використовувати навички міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
9.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Мати досконалі знання державної мови	Вміти застосовувати знання державної мови, як усно, так і письмово	Використовувати при фаховому та діловому спілкуванні та при підготовці документів державну мову.	Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою, за розвиток професійних знань.
10.	Здатність спілкуватись іноземною мовою	Мати базові знання іноземної мови	Вміти спілкуватись іноземною мовою.	Використовувати іноземну мову у професійній діяльності	Нести відповідальність, за розвиток професійних знань з використанням іноземної мови.
11.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь.

			знань.		
12.	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань	Вміти визначити мету та завдання бути наполегливим та сумлінним при виконання обов'язків	Встановлювати міжособистісні зв'язки для ефективного виконання завдань та обов'язків	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань
13.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність
14.	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Знати проблеми збереження навколишнього середовища та шляхи його збереження	Вміти формувати вимоги до себе та оточуючих щодо збереження навколишнього середовища	Вносити пропозиції відповідним органам та установам щодо заходів збереження та охорони навколишнього середовища	Нести відповідальність щодо виконання заходів збереження навколишнього середовища в рамках своєї компетенції.
15.	Здатність планувати і управляти часом	Знати принципи планування, знати вимоги щодо термінів проведення тої чи іншої дії	Вміти послідовно виконувати свої дії у відповідності з вимогами до термінів їх виконання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату	Нести відповідальність за відповідний порядок і терміни проведення дій
16.	Здатність діяти на основі етичних міркувань	Знати основи етики та деонтології	Вміти застосовувати етичні та деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності	Здатність донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію	Нести відповідальність щодо виконання етичних та деонтологічних норм і принципів у професійній діяльності
Спеціальні (фахові) компетентності					
1.	Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, знати стандартні	Вміти провести бесіду з пацієнтом, його огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию	Ефективно формувати комунікаційну стратегію при спілкуванні з	Нести відповідальність за якісний збір отриманої інформації на підставі співбесіди,

		схеми опитування та фізикального обстеження пацієнта	на підставі алгоритмів та стандартів	пацієнтом. Вносити інформацію про стан здоров'я людини до відповідної медичної документації	опитування, обстеження та за своєчасне оцінювання загального стану здоров'я хворого
2.	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, стандартні методики проведення лабораторних та інструментальних досліджень, визначених програмою	Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо стану хворого	Формувати та донести до пацієнта та фахівців висновки щодо необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень.	Нести відповідальність за прийняття рішення щодо оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень
3.	Здатність до проведення диференційної діагностики	Мати знання про клінічні прояви різних хвороб	Вміти проводити диференційну діагностику між туберкульозом та іншими хворобами	Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта і фахівців висновки результатів диференційної діагностики	Нести відповідальність за вчасну і правильну діагностику
4.	Здатність до встановлення діагнозу захворювання	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; стандартні методи обстеження; алгоритми діагностики захворювань; алгоритми	Вміти проводити фізикальне обстеження хворого; вміти приймати обґрунтоване рішення щодо виділення провідного клінічного симптому	На підставі нормативних документів вести медичну документацію пацієнта (карту стаціонарного хворого тощо).	Дотримуючись етичних та юридичних норм, нести відповідальність за прийняття обґрунтованих рішень і дій щодо правильності встановленого

		виділення провідних симптомів та синдромів; методи лабораторного та інструментального обстеження;	або синдрому; вміти призначити лабораторне та інструментальне обстеження хворого шляхом застосування стандартних методик		діагнозу захворювання
5.	Здатність до призначення лікування	Мати спеціалізовані знання алгоритмів та схем лікування туберкульозу	Вміти вибирати необхідний комплекс лікувальних заходів в залежності від клінічної форми туберкульозу	Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта та фахівців висновки про відповідний комплекс лікування хворого. Вміти записувати призначення у медичній документації	Нести відповідальність за вчасність і правильність вибору лікувальної програми для хворого на туберкульоз
6.	Здатність до діагностування невідкладних станів	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, стандартні методики обстеження людини	Вміти, в умовах нестачі інформації, використовувати стандартні методики, шляхом прийняття обґрунтованого рішення оцінити стан людини та необхідність надання невідкладної допомоги	За будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм прийняти обґрунтоване рішення щодо оцінки стану людини та організації необхідних медичних заходів в залежності від стану людини	Нести відповідальність за своєчасність та ефективність медичних заходів щодо діагностування невідкладних станів

7.	Навички надання екстреної медичної допомоги	Мати спеціалізовані знання про будову тіла людини, її органи та системи; алгоритм надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах	Вміти надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах	Пояснити необхідність та порядок проведення лікувальних заходів екстреної медичної допомоги	Нести відповідальність за своєчасність та якість надання екстреної медичної допомоги
8.	Навички виконання медичних маніпуляцій	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; знання алгоритмів виконання медичних маніпуляцій, передбачених програмою	Вміти виконувати медичні маніпуляції, передбачені програмою	Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта, фахівців висновки щодо необхідності проведення медичних маніпуляцій	Нести відповідальність за якість виконання медичних маніпуляцій
9.	Здатність до ведення медичної документації	Знати систему офіційного документообігу в професійній роботі медичного персоналу, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології	Вміти визначати джерело та місце знаходження потрібної інформації в залежності від її типу; вміти обробляти інформацію та проводити аналіз отриманої інформації	Отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела та на підставі її аналізу формувати відповідні висновки	Нести відповідальність за повноту та якість аналізу інформації та висновків на підставі її аналізу

10.	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів	Знати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів при роботі з хворими на туберкульоз. Знати принципи і методи пропаганди здорового способу життя	Мати навички щодо організації санітарно-гігієнічного та лікувально-охоронного режимів основних підрозділів лікувальних закладів. Вміти організувати пропаганду здорового способу життя	Знати принципи подання інформації щодо санітарно-гігієнічного стану приміщень та дотримання загальнолікарняного та лікувально-охоронного режимів керівництву структурних підрозділів лікувального закладу; використовувати лекції та співбесіди	Нести відповідальність за своєчасне та якісне проведення заходів із забезпечення санітарно-гігієнічного та лікувально-охоронного режимів основних підрозділів лікувальних закладів, пропаганди здорового способу життя
-----	---	---	--	---	--

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

Результати навчання для дисципліни.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

- основні показники, що характеризують епідемічну ситуацію з туберкульозу у світі та Україні;
- фактори ризику захворювання на туберкульоз;
- особливості збудника туберкульозу;
- класифікацію хіміорезистентності збудника, поняття про мультирезистентний туберкульоз;
- характеристики епідемічного процесу при туберкульозі: джерело інфекції, шляхи передачі, сприйнятливі організми;
- критерії латентної туберкульозної інфекції;
- критерії активного туберкульозу;
- основні розділи клінічної класифікації туберкульозу;
- клінічні ознаки туберкульозу;
- поняття про первинні і вторинні форми туберкульозу;
- основні підходи до виявлення та діагностики туберкульозу;
- принцип мікроскопічної діагностики туберкульозу: показання, переваги і недоліки;
- принцип культурального дослідження на рідкому та щільному середовищі в діагностиці туберкульозу: показання, переваги і недоліки;

- роль культуральних тестів медикаментозної чутливості у веденні хворих на туберкульоз;
- роль молекулярно-генетичних досліджень у діагностиці туберкульозу, зокрема мультирезистентних форм захворювання;
- роль променевих методів дослідження та основні рентгенологічні синдроми в клініці туберкульозу;
- діагностичні алгоритми для встановлення діагнозу туберкульозу на первинній, вторинній, третинній ланці медичної допомоги;
- особливості перебігу туберкульозу на тлі ВІЛ-інфекції та алгоритми діагностики та лікування туберкульозу у ВІЛ-позитивних пацієнтів;
- основні принципи лікування хворих на туберкульоз;
- стандартні режими антимікобактеріальної терапії туберкульозу із збереженою чутливістю до антибактеріальних препаратів і хіміорезистентного туберкульозу;
- основи інфекційного контролю за туберкульозом: адміністративні, інженерні заходи, заходи індивідуального контролю органів дихання;
- основи профілактики туберкульозу;
- показання до лікування латентної туберкульозної інфекції (хіміопротекції туберкульозу), схеми хіміопротекції;
- показання та протипоказання до вакцинації БЦЖ

вміти:

- визначати фактори ризику туберкульозу;
- проводити опитування хворих з метою визначення симптомів, що можуть свідчити про туберкульоз;
- застосовувати алгоритм обстеження хворих з симптомами, що можуть свідчити про туберкульоз, на етапі первинної допомоги і розробляти клінічний маршрут пацієнта;
- визначати варіанти тактичних дій лікаря у відповідності до даних бактеріоскопічного дослідження мокротиння, рентгенологічного обстеження та інших методів діагностики;
- інтерпретувати дані мікроскопічного, молекулярно-генетичного, бактеріологічного методів виявлення збудника туберкульозу;
- оцінювати результати основних лабораторних, променевих, інструментальних методів діагностики та туберкулінодіагностики;
- проводити диференційну діагностику при кашлі;
- проводити диференційну діагностику при наявності інтоксикаційного, бронхолегеневого синдрому та найбільш типових змін на рентгенограмі грудної порожнини у хворих з симптомами, що можуть свідчити про туберкульоз;
- формулювати діагноз туберкульозу згідно з діючою класифікацією;
- організувати лікування туберкульозу під безпосереднім наглядом;
- формувати і підтримувати прихильність хворого до лікування туберкульозу;
- призначати стандартизоване медикаментозне лікування хворим на чутливий туберкульоз і визначати результати лікування;
- призначати лікування хворим на хіміорезистентний туберкульоз;
- призначати лікування хворим на туберкульоз у поєднанні з ВІЛ-інфекцією;
- проводити відстеження контактів хворих на туберкульоз;
- проводити хіміопротекцію туберкульозу;
- організувати заходи адміністративного інфекційного контролю туберкульозної інфекції;
- організувати заходи з контролю повітря закритих приміщень;
- правильно використовувати та підбирати індивідуальні засоби захисту органів дихання;
- проводити аналіз ефективності заходів протидії туберкульозу, в тому числі із застосуванням принципів когортного аналізу ефективності лікування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ECTS з них:

- лекції - 8 годин;
 - практичні заняття – 28 години (у тому числі 4 год – модульний контроль);
 - самостійна робота студентів – 54 годин.
- зміст навчальної програми дисципліни представлено у модулі 1, який складається з **6 змістових модулів**.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться _____90_____ годин _____3_____ кредитів ЄКТС.

Змістовий модуль 1. Загальні питання фтизіатрії

1. Збудник туберкульозу, будова, метаболізм, мінливість, стійкість у довкіллі.
2. Класифікація. Патогенність і вірулентність мікобактерій туберкульозу.
3. Основні епідеміологічні показники туберкульозної інфекції та їх оцінка.
4. Епідеміологія туберкульозу в Україні і світі.
5. Групи ризику туберкульозу.
6. Проблема мультирезистентного і ВІЛ-асоційованого туберкульозу в Україні
7. Епідемічний процес при туберкульозі: джерело туберкульозної інфекції, шляхи передачі, сприйнятливі організми.
8. Патогенез і патоморфологія туберкульозу. Імунітет при туберкульозі.
9. Патоморфоз туберкульозу: зміни в епідемічному процесі і перебігу туберкульозу в останні десятиліття. Перебіг мультирезистентного і ВІЛ-асоційованого туберкульозу. Поширення позалегенового туберкульозу.
10. Клінічна класифікація туберкульозу.
11. Поняття про латентну туберкульозну інфекцію.

12. Первинний і вторинний туберкульоз.
13. Легеневі, позалегенові, змішані локалізації туберкульозу.
14. Генералізований (міліарний) туберкульоз.

Змістовий модуль 2. Виявлення і діагностика туберкульозу

1. Міжнародні стандарти контролю за туберкульозом, 3-я редакція.
2. Сучасні підходи до виявлення та діагностики туберкульозу: виявлення туберкульозу шляхом скринінгу та за зверненням по медичну допомогу.
3. Роль первинної ланки медичної допомоги в виявленні туберкульозу. Мікроскопія мазка мокротиння і рентгенологічне дослідження як методи першого кроку обстеження.
4. Здійснення практичного підходу до здоров'я легенів. Стандартизація клінічної допомоги. Координація в межах сектора охорони здоров'я. Одночасне виявлення туберкульозу та інших поширених захворювань легень: ХОЗЛ, пневмоконіозу, бронхіальної астми тощо.
5. Симптоми, що можуть свідчити про туберкульоз. Скринінгове опитування стосовно цих симптомів як метод активного виявлення туберкульозу.
6. Маршрут пацієнта з кашлем на етапі первинної медичної допомоги.
7. Місце лабораторних методів у виявленні туберкульозу.
8. Показання, техніка, переваги і недоліки мікроскопічної діагностики туберкульозу.
9. Культуральні методи дослідження мікобактерій туберкульозу на рідкому і щільному медичному середовищі. Тести медикаментозної чутливості.
10. Молекулярно-генетична діагностика туберкульозу. Методи Xpert MTB/RIF і GenoType MTBDRplus: особливості застосування, показання, переваги і недоліки, інтерпретація результатів.

11. Застосування рентгенологічного дослідження в діагностиці туберкульозу. Рентгенологічна семіотика легеневого і позалегеневого туберкульозу.
12. Роль комп'ютерної і магнітно-резонансної томографії у діагностиці та диференційній діагностиці туберкульозу.
13. Роль інструментальних та інвазивних методів у підтвердженні діагнозу.
14. Туберкулінодіагностика. Принцип методу, показання. Роль туберкулінодіагностики у виявленні латентної туберкульозної інфекції.

Змістовий модуль 3. Клінічні форми туберкульозу

1. Туберкульоз легеневої локалізації: поширеність, клінічне і епідеміологічне значення, діагностика.
2. Генералізований (міліарний) туберкульоз.
3. Туберкульоз плеври.
4. Туберкульоз лімфатичних вузлів.
5. Туберкульоз кісток.
6. Туберкульоз сечостатевого органів.
7. Туберкульоз ЦНС.
8. Туберкульоз інших локалізацій.
9. Туберкульоз у дітей. Вплив масової імунізації проти туберкульозу на патоморфоз туберкульозу в дітей. Перебіг туберкульозу у вакцинованої та невакцинованої дитини.

Змістовий модуль 4. Лікування туберкульозу

1. Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз легень.
2. Протитуберкульозні препарати, класифікація, показання, побічні реакції.
3. Стандартні режими хіміотерапії для хворих із медикаментозно чутливим туберкульозом.
4. Поняття про хіміорезистентність: моно-, полі-, мультирезистентний туберкульоз, розширена резистентність.
5. Стандартні, індивідуальні, емпіричні режими хіміотерапії хіміорезистентного туберкульозу.
6. Лікування позалегеневого туберкульозу. Аджьювантна терапія.
7. Побічні ефекти хіміотерапії туберкульозу, стратегії їх подолання.
8. Моніторинг лікування, оцінка ефективності. Визначення результатів лікування туберкульозу.
9. Лікування під безпосереднім наглядом. Форми організації.
10. Переваги амбулаторного лікування туберкульозу. Показання до госпіталізації.
11. Прихильність до лікування. Методи формування і підтримки прихильності. Роль соціально-психологічної підтримки.
12. Методи хірургічного лікування легеневого і позалегеневого туберкульозу.

Змістовий модуль 5. Профілактика туберкульозу

1. Шляхи переривання ланцюга передачі інфекції: виявлення, ізоляція, ефективне лікування джерел інфекції, інфекційний контроль, вакцинація БЦЖ, хіміопротекція.
2. Поняття про інфекційний контроль та сферу його застосування.
3. Адміністративний інфекційний контроль. Розподіл потоків хворих, поняття про зони високого, середнього, низького ризику. Респіраторна гігієна.
4. Контроль стану повітря закритих приміщень: природна, штучна вентиляція. Фільтрація повітря. УФ-опромінення: конструкції опромінювачів.
5. Індивідуальний захист органів дихання: типи респіраторів, правила підбору і застосування.
6. Поняття про контактних осіб, осередки туберкульозної інфекції. Відстеження контактів.

7. Вакцинація БЦЖ: терміни, протипоказання, техніка. Перебіг післявакцинального періоду. Ускладнення БЦЖ.
8. Показання до хіміопрофілактики туберкульозу. Режими хіміопрофілактики.

Змістовий модуль 6. Туберкульоз у сполученні з ВІЛ-інфекцією, іншими захворюваннями. Ускладнення туберкульозу.

1. ВІЛ-асоційований туберкульоз: значення проблеми в Україні і світі.
2. Патогенез туберкульозу на тлі ВІЛ-інфекції. Значення туберкульозу як опортуністичної інфекції.
3. Перебіг коінфекції ТБ/ВІЛ.
4. Діагностика туберкульозу у ВІЛ-позитивних пацієнтів: діагностичні алгоритми, які застосовуються в амбулаторних умовах та за тяжкого стану хворого.
5. Лікування поєднаної інфекції ТБ/ВІЛ. Терміни призначення протитуберкульозної в антиретровірусної терапії. Визначення прогнозу захворювання.
6. Синдром відновлення імунної системи у хворих з ВІЛ-інфекцією, його вплив на перебіг туберкульозу.
7. Значення іншої супутньої патології в перебігу туберкульозу: цукровий діабет, пневмококіоз, захворювання нирок, лікування імунодепресантами, фактором некрозу пухлини.
8. Туберкульоз і вагітність.
9. Невідкладні стани в клініці туберкульозу: спонтанний пневмоторакс, легенева кровотеча, бронхоспазм, анафілактичний шок. Діагностика, невідкладна допомога.

3. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	ТЕМА	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Загальні питання фтизіатрії				
1.	Збудник туберкульозу, класифікація мікобактерій, будова, метаболізм, мінливість, стійкість у довкіллі. Патогенність і вірулентність мікобактерій. Епідеміологія туберкульозу в Україні та світі, основні епідеміологічні показники. Джерела туберкульозної інфекції. Механізм передачі інфекції, шляхи зараження та поширення. Імунопатогенез та патоморфоз туберкульозу в сучасних умовах. Поняття про хіміорезистентність: моно-, полі-, мультирезистентний туберкульоз, розширену резистентність. Латентна туберкульозна інфекція. Групи ризику (соціальні, медичні).	1	4	9
Змістовий модуль 2. Виявлення та діагностика туберкульозу				
2.	Виявлення, діагностика, реєстрація випадку захворювання на туберкульоз. Визначення симптомів, що можуть свідчити про туберкульоз. Маршрут пацієнта з кашлем на етапі первинної медичної допомоги. Місце лабораторних методів у виявленні туберкульозу. Мікроскопічна діагностика туберкульозу. Бактеріологічні методи діагностики туберкульозу. Молекулярно-генетична діагностика	1	4	9

	туберкульозу. Застосування променевого дослідження в діагностиці туберкульозу. Роль комп'ютерної і магнітно-резонансної томографії в діагностиці та диференційній діагностиці. Діагностика легеневого і позалегенового туберкульозу. Роль інструментальних та інвазивних методів дослідження в підтвердженні діагнозу. Туберкулінодіагностика: принцип методу, показання. Сучасні методи виявлення латентної туберкульозної інфекції.			
<i>Змістовний модуль 3. Клінічні форми туберкульозу</i>				
3.	Клінічна класифікація туберкульозу. Загальна характеристика первинних і вторинних форм туберкульозу. Клінічні варіанти перебігу туберкульозу легеневої, позалегеневої, комбінованої локалізації. Генералізований (міліарний) туберкульоз. Туберкульоз плеври, лімфатичних вузлів, кісток, сечостатевого органів, ЦНС, інших локалізацій. Туберкульоз у поєднанні з іншими захворюваннями. Туберкульоз і вагітність. Туберкульоз у дітей. Вплив масової імунізації проти туберкульозу на патоморфоз туберкульозу в дітей. Перебіг туберкульозу у вакцинованої та невакцинованої дитини.	2	4	10
<i>Змістовий модуль 4. Лікування туберкульозу</i>				
4.	Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз легень. Характеристика антимікобактеріальних препаратів. Стандартні режими хіміотерапії. Поняття про хіміорезистентність: моно-, полі-, мультирезистентний туберкульоз, розширена резистентність. Стандартні, індивідуальні, емпіричні режими хіміотерапії хіміорезистентного туберкульозу. Сучасні підходи до лікування позалегенового туберкульозу. Побічна дія антимікобактеріальних препаратів, стратегії їх подолання. Моніторинг лікування, оцінка ефективності. Визначення результатів лікування туберкульозу. Лікування під безпосереднім наглядом. Підходи до амбулаторного і стаціонарного лікування туберкульозу. Прихильність до лікування. Методи хірургічного лікування легеневого і позалегенового туберкульозу. Паліативна допомога. Соціально-психологічна підтримка хворих на туберкульоз, подолання стигматизації та дискримінації хворих на туберкульоз.	2	4	9
<i>Змістовий модуль 5. Профілактика туберкульозу</i>				
5.	Ланцюг передачі інфекції, шляхи його переривання: виявлення, ізоляція, ефективне лікування джерел інфекції, інфекційний контроль, вакцинація БЦЖ, хіміопрофілактика. Інфекційний контроль: адміністративний, інженерний, індивідуальний аспекти. Розподіл потоків хворих, поняття про зони високого, середнього, низького ризику. Респіраторна гігієна. Контроль стану повітря закритих приміщень: природна, штучна вентиляція. Фільтрація повітря. УФ-опромінення: конструкції опромінювачів. Індивідуальний захист органів дихання: типи респіраторів, правила підбору і застосування. Поняття про контактних осіб, осередки туберкульозної інфекції. Відстеження контактів. Вакцинація БЦЖ: терміни, протипоказання, техніка. Перебіг післявакцинального періоду. Ускладнення БЦЖ. Показання до хіміопрофілактики туберкульозу. Режими хіміопрофілактики.	1	4	9
<i>Змістовий модуль 6. Туберкульоз у сполученні з ВІЛ-інфекцією, іншими захворюваннями. Ускладнення туберкульозу.</i>				
6.	ВІЛ-асоційований туберкульоз: значення проблеми в Україні і світі. Патогенез туберкульозу на тлі ВІЛ-інфекції. Значення туберкульозу як опортуністичної інфекції. Перебіг, діагностика, лікування ко-інфекції ТБ/ВІЛ. Терміни призначення протитуберкульозної в	1	4	8

антиретровірусної терапії. Визначення прогнозу захворювання. Синдром відновлення імунної системи у хворих з ВІЛ-інфекцією, його вплив на перебіг туберкульозу. Значення іншої супутньої патології в перебігу туберкульозу: цукровий діабет, пневмоконіози, захворювання нирок, лікування імуодепресантами, фактором некрозу пухлини. Туберкульоз і вагітність. Невідкладні стани в клініці туберкульозу: спонтанний пневмоторакс, легенева кровотеча, анафілактичний шок, бронхоспазм. Діагностика, невідкладна допомога.			
Підсумковий модульний контроль (диференційований залік)		4	
Усього годин – 90	8	28	54
Кредитів ECTS – 3			

4. Теми лекцій

N з/п	<i>Тематика лекцій</i>	Кількість ак. годин
1.	Визначення туберкульозу як наукової та практичної проблеми. Епідеміологія туберкульозу в Україні та світі. Проблема мультирезистентного і ВІЛ-асоційованого туберкульозу. Епідемічний процес при туберкульозі. Патогенез туберкульозної інфекції.	2
2.	Виявлення і діагностика туберкульозу.	2
3.	Клінічні варіанти перебігу туберкульозу легеневої, позалегеневої, комбінованої локалізації. Загальні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз.	2
4.	Профілактика туберкульозу. Інфекційний контроль за туберкульозною інфекцією. Поєднана інфекція ТБ/ВІЛ.	2
РАЗОМ		8

5. Теми практичних занять

з/п	<i>Тематика практичних занять</i>	Кількість ак. год.
1.	Збудник туберкульозу, будова, метаболізм, мінливість, стійкість у довкіллі. Класифікація. Патогенність і вірулентність мікобактерій. Основні епідеміологічні показники туберкульозної інфекції та їх оцінка. Епідеміологія туберкульозу в Україні і світі. Джерела туберкульозної інфекції. Механізм передачі інфекції, шляхи зараження. Патогенез туберкульозу. Імунітет при туберкульозі. Патоморфоз туберкульозу. Клінічна класифікація туберкульозу. Поняття про латентну туберкульозну інфекцію, первинний і вторинний туберкульоз. Групи ризику.	4
2.	Визначення симптомів, що можуть свідчити про туберкульоз. Маршрут пацієнта з кашлем на етапі первинної медичної допомоги. Місце лабораторних методів у виявленні туберкульозу.	4

	<p>Мікроскопічна діагностика туберкульозу. Бактеріологічні методи діагностики туберкульозу. Молекулярно-генетична діагностика туберкульозу. Застосування рентгенологічного дослідження в діагностиці туберкульозу. Роль комп'ютерної і магнітно-резонансної томографії в діагностиці та диференційній діагностиці туберкульозу. Рентгенологічна семіотика легеневого і позалегеневого туберкульозу. Роль інструментальних та інвазивних методів у підтвердженні діагнозу. Туберкулінодіагностика. Принцип методу, показання. Роль туберкулінодіагностики у виявленні латентної туберкульозної інфекції.</p> <p>Клінічний розбір пацієнта.</p>	
3.	<p>Клінічні варіанти перебігу туберкульозу легеневої, позалегеневої, комбінованої локалізації. Легеневі, позалегеневі, комбіновані локалізації туберкульозу. Генералізований (міліарний) туберкульоз. Туберкульоз плеври, лімфатичних вузлів, ЦНС. Туберкульоз у дітей. Вплив масової імунізації проти туберкульозу на патоморфоз туберкульозу в дітей. Перебіг туберкульозу у вакцинованої та невакцинованої дитини.</p> <p>Клінічний розбір пацієнта.</p>	4
4.	<p>Основні принципи і методи лікування хворих на туберкульоз легень. Протитуберкульозні препарати. Стандартні режими хіміотерапії. Поняття про хіміорезистентність: моно-, полі-, мультирезистентний туберкульоз, розширена резистентність. Стандартні, індивідуальні, емпіричні режими лікування хіміорезистентного туберкульозу. Лікування позалегеневого туберкульозу. Побічні ефекти хіміотерапії туберкульозу, стратегії їх подолання. Моніторинг лікування, оцінка ефективності. Визначення результатів лікування туберкульозу. Лікування під безпосереднім наглядом. Амбулаторне і стаціонарне лікування туберкульозу. Прихильність до лікування. Методи хірургічного лікування легеневого і позалегеневого туберкульозу. Паліативна допомога. Подолання стигми і дискримінації хворих на туберкульоз.</p>	4
5.	<p>Ланцюг передачі інфекції, шляхи його переривання: виявлення, ізоляція, ефективне лікування джерел інфекції, інфекційний контроль, вакцинація БЦЖ, хіміопротекція.</p> <p>Інфекційний контроль: адміністративний, інженерний, індивідуальний аспекти. Розподіл потоків хворих, поняття про зони високого, середнього, низького ризику. Респіраторна гігієна. Контроль стану повітря закритих приміщень: природна, штучна вентиляція. Фільтрація повітря. УФ-опромінення: конструкції опромінювачів. Індивідуальних захист органів дихання: типи респіраторів, правила підбору і застосування. Поняття про контактних осіб, осередки туберкульозної інфекції. Відстеження контактів. Вакцинація БЦЖ: терміни, протипоказання, техніка. Перебіг післявакцинального періоду. Ускладнення БЦЖ. Показання до хіміопротекції туберкульозу. Режими хіміопротекції.</p> <p>Клінічний розбір пацієнта.</p>	4
6.	<p>ВІЛ-асоційований туберкульоз: значення проблеми в Україні та світі. Патогенез туберкульозу на тлі ВІЛ-інфекції. Значення туберкульозу як опортуністичної інфекції. Перебіг, діагностика, лікування ко-інфекції ТБ/ВІЛ. Терміни призначення протитуберкульозної в антиретровірусної терапії. Визначення прогнозу захворювання. Синдром відновлення імунної системи у хворих з ВІЛ-інфекцією, його вплив на перебіг туберкульозу.</p>	4
7.	<p>Значення іншої супутньої патології в перебігу туберкульозу: цукровий діабет, пневмоконіози, захворювання нирок. Туберкульоз і вагітність. Невідкладні стани в клініці туберкульозу: спонтанний пневмоторакс, легенева кровотеча, анафілактичний шок, бронхоспазм. Діагностика, невідкладна допомога.</p> <p>Диференційний залік</p>	4
РАЗОМ		28

6. Самостійна робота

№ з/п	ТЕМА	Кільк. годин	Вид контролю
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та оволодіння практичними навичками	20	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять		Підсумковий модульний контроль
	<i>Хірургічне лікування туберкульозу</i>	2	
	<i>Туберкульоз плеври</i>	2	
	<i>Туберкульоз нирок і сечовивідних шляхів</i>	2	
	<i>Туберкульоз статевих органів чоловіка</i>	2	
	<i>Туберкульоз статевих органів жінки</i>	2	
	<i>Туберкульоз черевної порожнини</i>	2	
	<i>Туберкульоз кісток і суглобів.</i>	2	
	<i>Туберкульоз інших локалізацій</i>	2	
	<i>Міжнародні стандарти контролю за туберкульозом, 3-я редакція</i>	2	
	<i>Здійснення практичного підходу до здоров'я легень</i>	2	
	<i>Диференційна діагностика легневих дисемінацій, інфільтративних змін, вогнищевих та округлих тіней, порожнинних утворень у легенях</i>	2	
3.	Індивідуальна СРС		Поточний контроль на практичних заняттях
	<i>Складання плану інфекційного контролю лікувального закладу</i>	2	
	<i>Складання алгоритму діагностики туберкульозу на первинній ланці медичної допомоги</i>	2	
	<i>Складання алгоритму діагностики туберкульозу у ВІЛ-позитивного хворого на амбулаторному прийомі.</i>	4	
	<i>Складання алгоритму діагностики туберкульозу у ВІЛ-позитивного хворого в тяжкому стані</i>	4	
4.	Підготовка до підсумкового модульного контролю		Підсумковий модульний контроль
Разом		54	

7. Методи навчання.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції,
- б) практичні заняття,
- в) самостійна робота (СРС), в організації якої значну роль мають консультації викладачів.

Практичні заняття передбачають:

- 1) обстеження, розбір хворих з різними клінічними формами туберкульозу легень;

- 2) розбір даних рентгенологічного обстеження і результатів лабораторних методів дослідження;
- 3) вирішення ситуаційних задач, що мають клінічне спрямування.

8. Методи контролю.

Контроль засвоєних студентами знань, вмій, практичних навичок проводиться за допомогою тестування, оцінки вирішення ситуаційних задач, опису рентгенограм, усного опитування, перевірки написання історій хвороби.

9. Перелік теоретичних питань до диференційного заліку

1. Збудник туберкульозу: будова, метаболізм, мінливість, стійкість у довкіллі.
2. Класифікація, патогенність і вірулентність мікобактерій туберкульозу.
3. Основні епідеміологічні показники туберкульозної інфекції та їх оцінка.
4. Епідеміологія туберкульозу в Україні та світі.
5. Групи ризику туберкульозу.
6. Види хіміорезистентності. Визначення мультирезистентності туберкульозу.
7. Епідемічний процес при туберкульозі: джерело туберкульозної інфекції, шляхи передачі, сприйнятливі організми.
8. Патогенез туберкульозної інфекції.
9. Характерні елементи туберкульозної гранульоми.
10. Клінічна класифікація туберкульозу.
11. Поняття про латентну туберкульозну інфекцію.
12. Поняття про первинний туберкульоз.
13. Поняття про вторинний туберкульоз.
14. Туберкульоз у дітей. Перебіг туберкульозу у вакцинованої та невакцинованої дитини.
15. Легеневі, позалегенові, комбіновані локалізації туберкульозу.
16. Патоморфоз туберкульозу в сучасних умовах.
17. Симптоми, що можуть свідчити про туберкульоз.
18. Клінічні прояви легеневого туберкульозу.
19. Одночасне виявлення туберкульозу та інших поширених захворювань легень: ХОЗЛ, пневмоконіозу, бронхіальної астми тощо.
20. Особливості перебігу туберкульозу на тлі ВІЛ-інфекції.
21. Методи діагностики туберкульозу на первинній ланці медичної допомоги.
22. Метод мікроскопії мазка мокротиння: роль у виявленні туберкульозу, переваги і недоліки.
23. Культуральне дослідження мокротиння на рідкому і щільному середовищі в діагностиці туберкульозу: роль у виявленні туберкульозу, переваги і недоліки.
24. Метод Xpert MTB/RIF: особливості застосування, показання, переваги і недоліки, інтерпретація результатів.
25. Метод GenoType MTBDRplus: особливості застосування, показання, переваги і недоліки, інтерпретація результатів.
26. Методи променевої діагностики туберкульозу.
27. Методи інструментальної діагностики туберкульозу.
28. Діагностика латентного туберкульозу.
29. Діагностика туберкульозу на тлі ВІЛ-інфекції.
30. Невідкладна допомога при легеневій кровотечі.
31. Невідкладна допомога при спонтанному пневмотораксі.
32. Методи визначення та види медикаментозної стійкості збудника туберкульозу.
33. Класифікація протитуберкульозних препаратів.
34. Основні принципи лікування хворих на туберкульоз легень.
35. Стандартний режим лікування хворих з туберкульозом, чутливим до основних протитуберкульозних препаратів.

36. Стандартний режим лікування хворих із мультирезистентним туберкульозом.
37. Організація амбулаторного лікування хворого на туберкульоз.
38. Показання до госпіталізації хворого на туберкульоз.
39. Лікування хворих на поєднану інфекцію ТБ/ВІЛ. Терміни призначення протитуберкульозної та антиретровірусної терапії.
40. Поняття про синдром відновлення імунної системи, його вплив на перебіг туберкульозу.
41. Методи хірургічного лікування туберкульозу.
42. Паліативна допомога хворому на туберкульоз.
43. Генералізований (міліарний) туберкульоз: особливості перебігу, діагностика, лікування.
44. Туберкульоз ЦНС: особливості перебігу, діагностика, лікування.
45. Туберкульоз лімфатичних вузлів: особливості перебігу, діагностика, лікування.
46. Туберкульоз плеври: особливості перебігу, діагностика, лікування.
47. Туберкульоз кісток і суглобів: особливості перебігу, діагностика, лікування.
48. Туберкульоз сечовивідних шляхів: особливості перебігу, діагностика, лікування.
49. Туберкульоз статевих органів жінки: особливості перебігу, діагностика, лікування.
50. Туберкульоз статевих органів чоловіка: особливості перебігу, діагностика, лікування.
51. Туберкульоз черевної порожнини: особливості перебігу, діагностика, лікування.
52. Туберкульоз інших локалізацій: особливості перебігу, діагностика, лікування.
53. Роль інфекційного контролю в профілактиці туберкульозу.
54. Поняття про адміністративний інфекційний контроль.
55. Поняття про контроль стану повітря закритих приміщень.
56. Захист органів дихання медичного працівника: правила підбору, надягання та користування респіратором.
57. Відстеження контактів хворого на туберкульоз.
58. Хіміопротекція туберкульозу: режими, показання, протипоказання.
59. Вакцинація БЦЖ: терміни, техніка, протипоказання.
60. Ускладнення вакцинації БЦЖ: частота, класифікація, лікування.

Зав. кафедри, доцент

Кулик Л.Г.

10. Критерії оцінювання

Комплексна кількість балів, що студент набирає за результатами підсумкового модульного контролю, має такі складові:

1. За результатами тестового контролю студент одержує:

30 балів - якщо він дав правильні відповіді не менше, ніж на 80%.

20 балів - якщо він дав правильні відповіді не менше, ніж на 70%.

10 балів - якщо він дав правильну відповідь не менше, ніж на 60%.

2. За **правильну відповідь ситуаційної задачі** студент отримує 1 бал, тобто максимум за правильні відповіді на всі питання ситуаційних задач студент отримує 20 балів (20 x 1= 20).

3. За **правильну інтерпретацію рентгенограм:**

20 балів – за правильну інтерпретацію 3-х рентгенограм;

10 балів – за правильну інтерпретацію 2-х рентгенограм;

5 балів – за правильну інтерпретацію 1-ї рентгенограми.

4. **10 балів** - за **правильну відповідь на питання** із списку питань для підготовки до підсумкового модульного контролю.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1. “Фтизіатрія”	Кількість тем практичних занять	Конвертація в бали традиційних оцінок				Мінімальна кількість балів в*	Максимальна кількість балів в*	
		Традиційні оцінки						Бали за виконання індивідуальних завдань як виду СРС
		“5”	“4”	“3”	“2”			
За поточну навчальну діяльність	6	20	17	12	0	10**	72	120
За результатами складання підсумкового модульного контролю							50	80
За засвоєння модуля (залікового кредиту)							122	200

*Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність аби бути допущеним до складання підсумкового модульного контролю.

**Індивідуальні завдання можуть полягати у підготовці усної доповіді за темою СРС або іншою темою за вибором викладача.

9.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності здійснюється на кожному практичному занятті за відповідною темою.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні модулю 120: $(20 \times 6 = 120)$.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні модулю 1 аби бути допущеним до складання підсумкового модульного контролю – **72** $(12 \times 6 = 72)$.

Студент може відробити пропущені теми під час відробок пропущених практичних занять або перескладати їх на позитивну оцінку своєму викладачу під час його консультацій не більше 3-х разів за час вивчення модуля і таким чином набрати кількість балів не менше мінімальної для допущення його до підсумкового модульного контролю.

12. Критерії оцінки поточної навчальної діяльності

Практичні заняття з фізіатрії є структурованими і передбачають комплексне оцінювання в балах усіх видів навчальної діяльності (навчальних завдань), що виконуються студентами під час практичного заняття:

1. На початковому етапі практичного заняття здійснюється тестовий контроль: тести містять не менше 10 тестових завдань вибіркового типу з однією правильною відповіддю. Його результати оцінюються позитивно, якщо студент дав **не менше 70%** правильних відповідей; студент не отримує балів, якщо кількість правильних відповідей менше 70%.

У загальній оцінці поточної навчальної діяльності цей етап становить 20%.

2. На основному етапі практичного заняття оцінюється виконання практичної роботи (обстеження хворого на туберкульоз легень):

- збір скарг, анамнезу хвороби і життя, епідеміологічного анамнезу; огляд і фізикальне обстеження хворого (виявлення патологічних змін з боку досліджуваних органів);

- вміння аналізувати та інтерпретувати результати обстеження хворого, дані рентгенологічного, лабораторних і функціональних методів дослідження;
- вміння правильно обґрунтувати висновки щодо діагнозу хворого, призначити стандартний режим лікування і визначити прогноз щодо життя і одужання хворого.

У загальній оцінці поточної навчальної діяльності модуля 1 цей етап становить 50% за умови впевненої демонстрації навичок діагностики туберкульозу згідно із інформаційним модулем 2:

3. На кінцевому етапі практичного заняття контроль теоретичної і практичної підготовки здійснюється за допомогою ситуаційних задач (не менше 5), що дозволяє оцінити ступінь досягнення навчальної мети. Він оцінюється **позитивно** за умови, що студент правильно вирішив **60% ситуаційних задач (3 задачі)**. Студент не отримує балів, якщо кількість правильних відповідей менше 60%.

У загальній оцінці поточної навчальної діяльності **цей етап становить 30%**.

Традиційні оцінки, що конвертуються в бали відповідно в кожному з модулів, студент одержує на практичному занятті за таких умов:

- оцінку “5” - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань,
- оцінку “4” - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань,
- оцінку “3” - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань,
- оцінку “2” - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань.

На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Традиційні оцінки, що конвертуються в бали відповідно в кожному з модулів, студент одержує на практичному занятті за таких умов:

- оцінку “5” - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань, оцінку “4” - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань, оцінку “3” - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань, оцінку “2” - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань.

На **кінцевому етапі** заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

12.2. Підсумковий модульний контроль

Здійснюється по завершенню вивчення модуля 1 на контрольному занятті. До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали всі види навчальних завдань, передбачені навчальною програмою, і при вивченні модуля набрали за поточну навчальну діяльність кількість балів, не менше за мінімальну.

Кількість балів, яку може набрати студент за результатами підсумкового модульного контролю: **максимальна – 80, мінімальна – 50.**

Контроль теоретичної та практичної підготовки студента під час підсумкового модульного контролю здійснюється за наступним регламентом:

1. Проведення тестового контролю (протягом 30 хвилин - виконання 30 тестових завдань вибіркового типу з однією правильною відповіддю).

2. Рішення **п’яти ситуаційних задач з чотирма питаннями в кожній задачі** протягом 30 хвилин.

3. Інтерпретація **трьох рентгенограм письмово** протягом 30 хвилин.

4. Відповідь на одне питання з переліку питань для підготовки до підсумкового модульного контролю (на одного студента по 1 хвилині).

Завдання мають бути стандартизовані й спрямовані на контроль досягнення кінцевих цілей студентом під час вивчення модуля.

Перевірка виконання навчальних занять здійснюється викладачем на контрольному занятті по мірі їх виконання.

Перелік практичних завдань до підсумкового модульного контролю

1. Визначати фактори ризику виникнення туберкульозу.
2. Проводити скринінгове опитування стосовно симптомів, які можуть свідчити про туберкульоз.
3. Визначати клінічні симптоми туберкульозу.
4. Інтерпретувати результати бактеріоскопічного дослідження мокротиння.
5. Інтерпретувати результати бактеріологічного дослідження мокротиння.
6. Інтерпретувати результати молекулярно-генетичних досліджень дослідження мокротиння.
7. Визначати критерії вилікування хворих на туберкульоз.
8. Планувати маршрут пацієнта з метою виявлення та діагностики туберкульозу.
9. Діагностувати та надавати екстрену допомогу при невідкладних станах у хворих на туберкульоз.
10. Призначати лікування хворому на туберкульоз.
11. Вести медичну документацію пацієнта з туберкульозом.
12. Визначати протипоказання до вакцинації і ревакцинації БЦЖ.
13. Призначати хіміопрофілактику туберкульозу.
14. Проводити відстеження і медичне спостереження контактів хворого на туберкульоз.
15. Планувати заходи інфекційного контролю.

12.3.Оцінювання дисципліни

Оцінка з фтизіатрії виставляється лише студентам, яким зарахований модуль 1, який представляє програму дисципліни “Фтизіатрія” (студент має набрати мінімальну кількість балів - **122**: 72 бали - при вивченні модуля та 50 балів – за підсумковий модульний контроль).

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується в шкалу **ECTS** таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається за вибіркою студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, що нарахована студентам, конвертується в 4-х бальну шкалу таким чином:

Оцінка ECTS	Оцінка за 4-х бальною шкалою
A	“5“
B, C	“4“

D, E	“3”
FX, F	“2”

Оцінка з дисципліни FX, F (“2”) виставляється студентам, яким не зарахований модуль 1 з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка FX (“2”) виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали модульний підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю не більше 2-х (двох) разів під час зимових канікул та впродовж 2-х (додаткових) тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (відвідали всі аудиторні заняття модуля 1, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового модульного контролю), мають **пройти повторне навчання з модуля 1 за**

індивідуальним навчальним планом. Рішення приймається керівництвом ВНЗ відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

13. Методичне забезпечення.

1. Робоча навчальна програма з дисципліни.
2. Тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів.
3. Методичні розробки лекцій та мультимедійний супровід.
4. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичних занять та на занятті.
5. Пакети тестів та ситуаційних задач.
6. Таблиці, рентгенограми та комп’ютерні томограми органів грудної клітки, історії хвороби; результати лабораторних, бактеріологічних, інструментальних та гістологічних досліджень.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Фтизіатрія : підручник / В. І. Петренко, Л. Д. Тодоріко, Л. А. Грищук [та ін.] ; за ред. В. І. Петренка. – Київ : Медицина, 2015. – 471 с.

Допоміжна:

1. Профілактика туберкульозу. Навчальний посібник для студентів і лікарів-інтернів ВНМЗ IV рівня акредитації та лікарів / В.І. Петренко, М.Г. Долинська, А.В. Александрін, В.В. Петренко — К.: 2Print, 2017. — 88 с. — режим доступу <http://tb.ucdc.gov.ua/uploads/files/prophilaktica.pdf>
2. Паліативна та хоспісна допомога хворим на туберкульоз: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / Ю.І. Фещенко, В.М. Князевич, О.М. Разнатовська, Н.А. Грицова /Київ.2017.
3. Ведення побічних реакцій під час лікування хворих на туберкульоз та ко-інфекцію (туберкульоз/ВІЛ-інфекція/СНІД)" / Ю.І. Фещенко, С.О.Черенько, Н.А.Литвиненко та ін.. Київ, 2016 /режим доступу <http://phc.org.ua/pages/diseases/tuberculosis/materials> ,
4. Позалегеновий і міліарний туберкульоз у хворих на коінфекцію ТБ ВІЛ/ В.І. Петренко, М.Г. Долинська, О.М.Разнатовська — К.2015: ДКС Центр— 112 с. — режим доступу http://tb.ucdc.gov.ua/uploads/files/usaaid_170x240_fp_new.pdf
5. Клінічно-рентгенологічний атлас з діагностики захворювань легень: навчальний посібник / Л.Д. Тодоріко, І.О. Сем’янів, А.В. Бойко, В.П.Шаповалов. – Чернівці: Медуніверситет, 2014. – 342 с.

6. Тодоріко Л.Д. Основні синдроми й методи обстеження в пульмонології та фтизіатрії : навчальний посібник / Л.Д. Тодоріко, А.В. Бойко. – Київ: Медкнига, 2013. – 432 с.

Інформаційні ресурси.

1. Національний ресурсний центр з туберкульозу <http://tb.ucdc.gov.ua/>
2. Вебсайт Центру громадського здоров'я МОЗ України <http://phc.org.ua/>
3. Питання туберкульозу на сайті ВООЗ <http://www.who.int/tb/en/> ;
<http://www.who.int/tb/ru/>
4. **Адреса сайту кафедри:** www.phthiatriy.at.ua / кафедри / кафедри фтизіатрії з курсом клінічної імунології та алергології
5. **бібліотеки**(library.vsmu.edu.ua)